

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA-IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru o dată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român,
Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 25 lei
Cont nr. 49.8.01

Îndatoriri ale nașilor de Botez și de Cununie

Nașii sînt acele persoane creștine ortodoxe, bărbați și femei, care prezintă Bisericii pe cei care urmează să primească Sf. Taină a Botezului sau a Cununii.

La Sfînta Taină a Botezului nașii sînt aceia care aduc pruncul la biserică și stau cu el înaintea ușilor bisericii pînă se săvîrșește rînduiala facerii catehemenului sau a celui chemat la botez. La lepădări, dacă cel care se botează este prunc, nașul sau nașa răspunde în locul lui: „Mă lepăd” și „M-am lepădat”.

La împreunarea cu Hristos tot nașul răspunde: „Mă împreun cu Hristos”, „M-am împreunat cu Hristos” și „Cred Lui ca unui împărat și Dumnezeu”, rostind apoi Simbolul credinței. Prin aceasta nașii fac mărturisirea de credință în numele celui botezat, fiindcă l-au născut pentru viața cea nouă în Hristos. Astfel devin chezașii pruncului în fața lui Dumnezeu și a Bisericii, devin părinții lui sufletești fiindcă l-au născut în viața Duhului, întocmai după cum părinții l-au născut pentru viața cea trupească. Ei se angajează în fața lui Dumnezeu și în fața Bisericii că finul lor va fi crescut în viață creștinească, în frică de Dumnezeu și în dragoste de semenii.

Fiindcă nașii au obligația de a se îngriji de viața sufletească a finului lor, ei trebuie să fie persoane mai în vîrstă, spre a-l putea învăța adevărurile de credință creștină ortodoxă. Chiar dacă părinții celui botezat trăiesc, nașul și nașa au obligația de a face din finul lor un mădular vrednic al Bisericii, un credincios bun și evlavios. În cazul că nu trăiesc părinții pruncului, nașii au obligația ca niște părinți duhovnicești, să se ocupe de viața trupească a finului lor, îngrijindu-se de cele necesare vieții. Au fost destule cazuri cînd, în asemenea împrejurări, pe pruncul rămas orfan de ambii părinți nașii l-au luat pe fin la casa lor și l-au îngrijit și l-au crescut ca pe propriul lor fiu. Părinții pruncului nu pot fi nași fiindcă între nași și finul botezat se crează un grad de rudenie spirituală care nu-i potrivit să stea alături de rudenia de sînge care există între părinte și fiu.

Dacă nașul e obligat să se ocupe de viața religios-morală a finului și finul e obligat la rîndul lui să asculte de nași ca și de proprii săi părinți, luînd în toată vremea pildă bună de la ei. Se fac vinovați de grele pedepse din partea lui Dumnezeu acei nași care prin pilda rea a vieții lor, prin lipsa lor de evlavie și de credincioșie se fac pricină de sminteală pentru finul pe care l-au botezat.

Fericitul Augustin le repetă nașilor acest îndemn de nenumărate ori: „Aduceți-vă aminte în special voi bărbați și femei că în calitate de nași și nași ați ridicat din fîntîna cea sfîntă (cristelniță) pe fiii voștri sufletești și că ați devenit garanți (chezași) înaintea lui Dumnezeu pentru credința lor. Pentru aceea să-i povățuiți mereu pentru ca să păzească credința, să iubească dreptatea și să nu piardă dragostea.” Și Dionisie Areopagitul spune că nașul trebuie să fie ca un pedagog spiritual, sub a cărui conducere trebuie cel botezat să-și îndrepte întreaga viață pentru a ajunge la mîntuire. Se pretinde din partea nașilor, așa cum am mai spus, ca să fie creștini buni, adică să fie botezați, instruiți în cele ale credinței, cu moravuri bune, buni împlinitori ai poruncilor dumnezeiești și ale Bisericii.

Instituția nașilor e veche în Biserică. Atunci, în primele veacuri ale Bisericii, cînd un păgîn se prezenta la botez, despre care episcopul nu știa nimic, nu-i cunoștea celui care cerea botezul nici firea, nici conduita, i se cerea ca el să fie prezentat de un creștin bun în fața Bisericii, care să-i fie chezaș pentru a nu se admite la botez

oameni nepregătiți pentru acest mare act. Astfel cel care urma să se boteze își găsea un creștin bun, care să-i cunoască viața și care putea garanta pentru el la botez. În felul acesta nașul trebuia să aibă toată grija pentru finul lui; îl învăța cele necesare ale credinței, îl mîngîia și-l sfătuia în necazuri și greutăți.

La logodnă și la cununie mirii sînt asistați de nași sau de nuni. La cununie nașii țin făclii aprinse în mîini, arătînd prin aceasta că ei vor fi bune călăuze și îndrumători mirilor. În rînduiala Cununii nașul și nașa împreună cu preotul așează pe capul mirelui și al miresei cununiile. Ocolirea tetrapodului se face de cei cununați împreună cu nunii, iar cînd se iau jos de pe capetele mirilor cununiile, după ocolire, preotul prinde cununa de o parte, iar nunul de alta ca semn de elogiu adus și din partea nașilor pentru fecioria pe care mirii au păstrat-o pînă la nuntă. Tot timpul Cununii mirii sînt asistați de nași sau nuni, cea ce înseamnă că ei vor veghea și mai tîrziu asupra vieții finilor lor.

Datoriile nunilor de la cununie sînt aceleași ca și ale nașilor de la Botez. Și la Cununie, ca și la Botez, nașii sînt chezașii sau garanții seriozității angajamentelor reciproce pe care și le-au luat mirii. Ei sînt totodată și garanți ai indisolubității căsniciei și ai legăturii de dragoste care trebuie să existe între cei doi soți. Și la

Cununie ca și la Botez, nașii trebuie să fie buni creștini ortodocși, cu viață creștinească pilduitoare. Nașii de la Cununie trebuie să se îngrijească de finii lor ca niște adevărați părinți sufletești, învățîndu-i cele necesare pentru mîntuirea sufletelor, pentru o conduită demnă în viață.

Finii trebuie să-și mențină toată viața făgăduințele și promisiunile pe care le-au luat la Botez și la Cununie, socotînd că nașii sînt pentru ei garanții cîștigării unei mari bogății sufletești.

Cunoscînd cît de multe și mari sînt obligațiile nașilor, nu trebuie să fie luată cu prea mare ușurință calitatea de naș. Desigur a fi naș e o faptă de iubire, de aceea această obligație trebuie luată cu scopul sfînt pe care îl are Biserica atunci cînd pune atîta temei pe pilda bună a vieții nașilor.

Azi, cînd în țara noastră se făurește omul muncii, al devotamentului, al faptelor eroice, nașii sînt chemați să-și dea contribuția, în calitatea lor de părinți duhovnicești, la creșterea finilor lor în cel mai curat devotament pentru împlinirea datoriei și pentru a deveni tineri de nădejde ai Bisericii și ai Patriei.

Grijă deosebită se manifestă de asemenea în educarea copiilor, de așezarea familiei pe cele mai înalte trepte ale moralității. Nașii sînt chemați deci să-și aducă contribuția lor modestă, în cadrul Bisericii, acolo unde e cazul, la înfrîngerea indiferenței, a inerteții față de datoriile muncii, a creerii unei atmosfere de bună conviețuire socială, fiind de mare ajutor la întemeierea căminului familial.

Al. Moisiu

„Nu voi uita niciodată în viața mea”

(Din declarația preotului la hirotonire)

În întreaga Patriarhie a Bisericii Ortodoxe Române s-a desfășurat, în luna martie a. c., prima serie a conferințelor preoțești de orientare din acest an, în cadrul cărora s-a dezbătut o temă de mare interes pentru lucrarea cu roade cît mai bogate a slujitorilor Bisericii noastre, ierarhi, preoți și diaconi. Cu acest prilej, fiecărui dintre noi ne-au venit în specială atenție între altele cuvintele din declarația solemnă, dată înaintea lui Dumnezeu, a ierarhului hirotonisitor și a credincioșilor prezenți în biserică în care am fost hirotoniți, prin care am făgăduit că ne vom potrivi viața „cu învățăturile Sf. Evanghelii ale Sf. Apostoli și cu toate canoanele și învățăturile Sf. Părinți ai Bisericii Ortodoxe”.

Tot cu acest prilej ne-am amintit cu osebire că am declarat că vom fi supuși și ascultători Chiri-arhului nostru „și tuturor rînduielilor privitoare la Biserică și cler ale Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, precum și legilor Republicii Socialiste România”.

Dar tot acum ne-am reînnoit cutremurătoarea promisiune făcută în aceeași declarație de la hirotonire, că „nu voi uita niciodată în viața mea cuvintele Sf. Ap. Pavel, care cer ca preotul să fie fără prihană, bărbat al unei singure femei, treaz, întreg la minte, cuvîncios, primitor de oaspeți, îndemnic, ci blînd, nesfădnic, neîmbitor de argint” ș. a. m. d. Sînt cuprinse în aceste cuvinte o parte din programul activității noastre preoțești plin de înaltă răspundere înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor, dar în același timp și ținuta morală superioară pe care misiunea noastră o cere în mijlocul credincioșilor pe care-i păstoriim.

Nu vom uita, așadar, că slujba noastră înseamnă răspîndire a cît mai multă lumină în sufletele credincioșilor noștri, înseamnă străduință pentru a crește cît mai mult dragostea între oameni, buna cuviință, cumînțenia, pacea, bunătatea, blîndețea,

hărnicia, altruismul, dăruirea, cinstea, omenia și altele asemenea acestora.

Ne-am reamintit că misiunea noastră înseamnă „rîvna” (Ps. 68, 11; Ioan 2, 17) sfîntă față de lucrarea Bisericii în slujba căreia sîntem, dragoste fierbinte de adevăr, de frumos, de dreptate, de muncă, de tot ce poate înălța viața, făcînd-o mai frumoasă, mai luminoasă, mai bună, mai demnă de trăit.

Tema conferinței ne-a readus în atenție că „nimeni din cei legați cu poftă și cu desfătări trupești nu este vrednic să vină, să se apropie sau să slujească Ție Împărate al mării, căci a sluji Ție este un lucru mare și înfricoșător chiar pentru puterile cele cerești” — cum spunem în rugăciunea din timpul Heruvicului de la Sf. Liturghie, că nu se cuvine să fim nepăsători „față de harul” care este în noi, primit prin „punerea mîinilor preoției” (I Tim. 4, 14), cînd obștea din biserică în care am fost hirotoniți a întărit actul de hirotonire a ierarhului, prin cuvintele: „Vrednic este!”

Cu același prilej ne-am făgăduit din nou că nu vom uita cuvintele Domnului adresate profetului Isaia și nouă în același timp: „Tu ești sluga mea întru care eu mă voi preamări” (Is. 49, 3), că noi adică, fiind investiți cu așa de înaltă chemare din partea lui Dumnezeu, trebuie să dăm tonul în lucrarea de formare religios-morală a credincioșilor noștri, ceea ce neuitatul scriitor și frate al nostru întru Hristos, preotul Gala Galaction, ne arată așa de clar, cînd zice: „Ca să convingi credincioșii tăi că Iisus Hristos este Calea, Adevărul și Viața, tu însuși, învățătorule și păstorule, trebuie să te afli zi cu zi pe calea lui Hristos, luminat de adevărul lui Hristos și trăind cu febrilitate viața cea întru Hristos.” Căci „așa trebuie să fie preotul: Cel mai înțelept, cel mai pașnic, cel mai duhovnicesc și cel mai sfînt om din paro-

(Continuare în pag. 2)

„Nu voi uita niciodată în viața mea”

(Urmare din pag. 1)

hia sa”. Sau cum ne învață Sf. Ambrozie: „Se cuvine să fim — noi, episcopi, preoți și diaconi — modești, blânzi, apropiați, serioși, răbdători, măsurați în toate.”

Nu vom uita nici cuvintele adresate de Ziditor profetului Iezechiel și nouă în egală măsură: „Iată te-am pus străjer”, peste turma încredințată spre păstorire; „vei asculta deci cuvântul ce-mi va ieși din gură și-l vei vesti ca din partea mea” (Iez. 3, 17), „pentru a abate pe cel rău de la calea lui cea rea, ca să trăiască”, iar de „nu-l vei înștiința... eu voi cere sângele lui din mâna ta” (Iez. 7, 18), text care-l va fi inspirat de bună seamă pe vrednicul nostru vlădică Antim Ivireanul, când se adresa credincioșilor săi cu astfel de mișcătoare cuvinte: „Am datoria să priveghez cu osîrdie și fără de lene ziua și noaptea și în tot ceasul pentru folosul și spăsenia (mîntuirea) tuturor de obște, învățându-vă și îndreptându-vă cu frica lui Dumnezeu pe calea cea dreaptă”, căci „în seama mea v-a dat Stăpînul Hristos, să vă pasc sufletește ca pe niște oi cuvîntătoare și de gîtu lui spînzură (atîrnă) sufletele voastre și de la mine va să le ceară pe toate, iar nu de la alții, pînă cînd vă voi fi păstoriu”. De aceea, ne-am convins din nou că, asemenea predicii lui A. Ivireanu și a atîtor ierarhi și preoți vrednici ai Bisericii noastre, cuvîntul nostru trebuie să iasă din cuptorul inimii noastre arzătoare de dragostea de Dumnezeu și de

obște, că el trebuie să fie bogat în învățatură ziditoare, clar, limpede ca lumina ochilor credincioșilor noștri care-l așteaptă de la noi și-l ascultă.

Nu vom uita, ne-am reînnoit de asemenea făgăduința, că nu se cuvine să fim reci sau căldice, ci trebuie să ardem în liturghisirile noastre, în slujbele pe care le săvîrșim. Numai astfel vom mișca, vom încălzi obștea pentru care și împreună cu care ne rugăm. Și cît este de înălțător, cît este de ziditor, cînd, după fiecare rugăciune, după fiecare ectenie a noastră simțim o inimă ușurată, simțim o părere de rău pentru un păcat săvîrșit, simțim o aversiune domolită, simțim o dorință și o hotărîre de întoarcere la calea cea bună, la calea cea dreaptă.

Nu vom uita că aceeași temperatură înaltă sufletească trebuie să avem cînd ne căutăm credincioșii la casele lor, cînd pe cei rătăciți îi întoarcem la staulul de la care au plecat, cînd îi cercetăm, îi ajutăm sau ne rugăm pentru cei bolnavi sau în alte neajunsuri aflîndu-se, cînd ne rugăm pentru poporul nostru, pentru conducătorii Patriei noastre, pentru toate popoarele, pentru pacea lumii și înfrățirea tuturor.

Acestea și, desigur, încă altele ne-am reamintit că se cuvine să nu le uităm cei ce sîntem investiți cu Sf. Taină a Preoției: episcopi, preoți și diaconi, și între cei ce nu au uitat nici o clipă

aceste lucruri, alături de mulți alții, au fost și doi preoți trecuți la cele veșnice, în acest început de an: Pr. *Olimpiu-Ioan Rusu* († la 22 februarie 1974) de la parohia Sita Buzăului, prot. Sf. Gheorghe, și pr. *Aurel Nistor* († 1 martie 1974) de la parohia Araci, același protopopiat.

Viața lor a fost ca o făclie aprinsă în mijlocul credincioșilor pe care i-au păstorit; preotul O. Rusu aproape o jumătate de veac în aceeași parohie, unde a zidit biserică nouă, a învățat pe credincioși să prețuiască comorile spirituale moștenite de la înaintași, casa sa fiind permanent deschisă pentru toți cei ce cu inimă bună îi intrau în băta-tură, devenit un adevărat „părinte” pentru obștea din părțile Buzaielor; iar preotul A. Nistor aproape 70 ani de preoție activă, un adevărat fenomen în acest sens, zidind o biserică asemenea unei catedrale, fiind cu veghe în parohie, fierbinte în liturghisiri, nedespărțit de carte, chiar și la peste 80 ani cînd venea la conferințele preoțești aflîndu-se printre cei mai pregătiți, cu un cuvînt: „Chip luminos al preoției noastre, dăruit deplin, ca un adevărat păstor duhovnicesc, pentru îndrumarea credincioșilor pe calea drepteicredințe, a faptelor pilduitoare și slujirii obștei” — cum desprindem din telegrama Î. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, trimisă familiei adormitului în Domnul pr. A. Nistor.

De aceea pomenirea acestor vrednici preoți va fi din neam în neam, ca și a tuturor celor ce ne vom strădui să „nu uităm niciodată” înalta misiune de propovăduitori ai Mîntuitorului nostru Iisus Hristos.

Gh. P.

Indemnuri de la Sfînta Liturghie

Credincioșii care iau parte la Sfînta Liturghie aud, de fiecare dată, repetate și stăruitoare îndemnuri la rugăciune. Cuvinte ca „Domnului să ne rugăm”, „Să plinim rugăciunea noastră Domnului” etc., au rostul de a-i angaja pe credincioși la rugăciune, ca împreună rugători cu săvîrșitorul Sfîntei Liturghii. Din aceste îndemnuri la rugăciune, credincioșii, care sînt de față la Sfînta Liturghie, înțeleg că ei nu sînt simpli asistenți la slujba de căpetenie a Bisericii noastre, ci sînt participanți activi la dumnezeiasca Liturghie.

Dar îndemnul la rugăciune nu este singurul îndemn pe care-l primim la Sfînta Liturghie. Un alt îndemn stăruitor este acela de a ne aduce aminte de Prea Sfînta Născătoare de Dumnezeu și de toți Sfinții și, după pilda lor, să facem și noi din viața noastră o slujbă adusă lui Dumnezeu. Acest îndemn este cuprins în cuvintele: „Pe Prea Sfînta, Curata, Preabinecuvîntata, mărita, Stăpîna noastră, de Dumnezeu Născătoare și pururea Fecioara Maria, cu toți Sfinții pomenind-o, pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu s-o dăm.”

La Sfînta Liturghie ni se împărtășesc și sfinte învățături din Sfînta Scriptură. Înainte de citirea din sfînta propovăduire a Apostolilor și din Sfînta Evanghelie, ni se dă îndemnul: „Să luăm aminte.” Acest îndemn de a fi cu luare-aminte, adică cu atenție și cu grija de a reține ceea ce are însemnătate pentru noi, ni se mai dă și înainte de mărturisirea credinței, cuprinsă în „Simbolul credinței” sau „Crezul”, precum și înainte de împărtășirea cu dumnezeieștile Taine, cînd Sfintele Taine ne sînt înfățișate ca „Sfintele sfinților”, ca sfinte pentru cei sfinți. Cu acest prilej se spun cuvintele: „Să luăm aminte, Sfintele sfinților.”

Un alt îndemn de la Sfînta Liturghie este acela de a ne iubi unii pe alții. „Să ne iubim unii pe alții, ca într-un gînd să mărturisim” — rostește sfințitul slujitor înainte de Simbolul credinței.

La slujba dumnezeiască a Sfîntei Liturghii se petrec lucruri minunate și mai presus de înțelegerea minții noastre: Se face pomenire de jertfa Mîntuitorului Hristos, se aduce jertfa cea fără de sânge, se prefac cinstitele daruri în Trupul și Sângele Domnului Hristos. Toate acestea săvîrșindu-se „pentru noi și pentru a noastră mîntuire”, sîntem chemați să luăm parte și noi cu convenită osîrdie, la cele ce se fac pentru noi. De aceea, după ce mărturisim credința în jertfa Mîntuitorului, mărturisire cuprinsă în Simbolul credinței, ni se dă îndemnul: „Să stăm bine, să stăm cu frică, să luăm aminte sfînta jertfă cu pace a o aduce.” Silința noastră de a împlini acest îndemn constă în faptul de a ne aduna gîndurile din împrăștierile lor obișnuite și de a le uni cu cele mai alese simțăminte de recunoștință și de dragoste față de Dumnezeu, de la care vine toată darea cea bună și tot darul desăvîrșit, deci și mîntuirea noastră.

O adevărată înțelegere a celor mai presus de fire n-o putem avea decît atunci cînd ne ridicăm puterile noastre înțelegătoare mai presus de obișnuitul vieții noastre, mai presus de impresiile cele prin simțuri. Tocmai la aceasta ne îndeamnă slujitorul sfințit, cînd zice: „Sus să avem inimile!” și la aceasta ne angajăm noi înșine, cînd la acest îndemn răspundem: „Avem către Domnul.”

Silindu-ne să ne depășim permanent în urcușul spre bine, ca să avem inimile noastre „sus”, „către Domnul”, ne simțim față de Dumnezeu datori cu mulțumire. Ca să nu uităm această datorie a noastră, slujitorul Sf. Liturghii ne îndeamnă zicînd: „Să mulțumim Domnului!” Adevărata mulțumire, izvorită din conștiința datoriei de a „mulțumi pururea pentru toate prin Iisus Hristos, lui Dumnezeu și Tatăl” (I Tes. 5, 18), se cuprinde în închinarea cinstitoare adusă Sfîntei Treimi, celei de o ființă și nedespărțită.

Ca să aibă primire înaintea lui Dumnezeu, toate ale noastre trebuie să fie făcute întru smerenie. Nici îndemnul la smerenie nu lipsește din cuprinsul Sf. Liturghii; el este cuprins în cuvintele: „Capetele voastre Domnului să le plecați.”

În smerenie își are începutul și frica de Dumnezeu și evlavia, care, împreună cu credința, sînt condițiile care se cer de la cei ce doresc să se unească cu Domnul Hristos prin împărtășirea cu cinstitul Său Trup și cu scumpul Lui Sânge. O înțelegem aceasta din cuvintele pe care slujitorul sfințit, le rostește cu sfîntul potir în mînă, cînd zice: „Cu frică de Dumnezeu, cu credință și cu dragoste să vă apropiați.”

În sfîrșit, cel de pe urmă îndemn al Sfîntei Liturghii este acela de a ieși cu pace: „Cu pace să ieșim.” La acest îndemn răspundem: „Întru Numele Domnului”. Cei ce au auzit îndemnul: „Veniți să ne închinăm și să cădem la Hristos” și au împlinit după a lor putere cuvîntul: „Toată

grija cea lumească de la noi să o lepădăm”, la sfîrșitul dumnezeieștii Liturghii sînt îndemnați să iasă cu pace și întru numele Domnului, adică să-și trăiască viața în așa fel, să-și îplinească rosturile lor în așa mod încît ea să poată fi o adevărată slujbă adusă lui Dumnezeu, o Liturghie duhovnicescă, slujită prin jertfire de sine, prin smerenie și muncă cinstită, prin înmulțirea binelui în această lume.

Ca să putem împlini sfintele îndemnuri de la Sf. Liturghie trebuie să le avem în vedere nu numai cînd le auzim, nu numai în vremea Sf. Liturghii, ci și în toată cealaltă vreme a vieții noastre.

Ne rugăm cu adevărat, la Sfînta Liturghie, numai dacă toată viața noastră este o slujbă adusă lui Dumnezeu. Ne închinăm Domnului, așa cum este cu vrednicie și cu dreptate, numai dacă îi dăm Domnului în toată vremea, cinstirea cuvenită. Mulțumim Domnului, numai dacă ne-am învrednicit să-i mulțumim pururea și pentru toate. Ne iubim unii pe alții, dacă prețuim virtutea iubirii ca pe virtutea cea mai înaltă și dacă nu uităm că „Dumnezeu este iubire” (I Ioan 4, 16). Ne apropiem de Sfintele Taine, cu frică de Dumnezeu, cu credință și cu dragoste, dacă în toată vremea ne silim să le dobîndim pe acestea întru smerenie. Avem inimile „sus” și „către Domnul”, numai dacă ne silim să înțelegem lumea și viața în lumina îndemnelor: „Toată grija cea lumească de la noi s-o lepădăm.” Stăm bine, stăm cu frică, luăm aminte Sfînta Jertfă și o aducem cu pace, numai dacă prețuim darul lui Dumnezeu și ne aducem pe noi înșine jertfă Celui ce pentru noi s-a jertfit.

Să ne întărim în gîndul că îndemnurile de la Sf. Liturghie sînt îndemnuri cu putere și cu rost, nu numai pentru vremea Sfîntei Liturghii, ci ele sînt îndemnuri pentru viața noastră întreagă. Așa să le înțelegem și așa să le împlinim și Dumnezeuul păcii — într-un al cărui nume ieșim de la Sfînta Liturghie — va fi cu noi, pace dăruindu-ne nouă.

Ierod. *Teofil Părăianu*

Personalități vechi testamentare în cărțile Noului Testament

Noul Testament este o prelungire firească a celui Vechi. Dacă cineva ar citi Noul Testament s-ar întreba în mod firesc dar unde-i partea premergătoare? Dacă, invers, ar începe lectura cu Vechiul Testament și ar continua apoi lectura cu Noul Testament va constata o legătură organică între cele două Testamente. Ambele le-ar considera dintr-o bucată, cum rădăcina și trunchiul formează copacul. Nu se poate presupune Noul Testament fără Vechiul Testament, întocmai cum nu ne putem imagina vale fără deal.

Multe situații confirmă tangența între cele două Testamente. Această relație o fac vădită și perso-

nalitățile vechi testamentare, care obvin într-un mod sau altul în cărțile Noului Testament. Cartea neamului lui Iisus Hristos, cu care începe Noul Testament, cu imensa genealogie a Mîntuitorului, este o primă dovadă în această privință (cf. Matei 1).

Cartea neamului (din Matei 1) începe cu patriarhul biblic Avraam, dar Sf. Evanghelie după Luca (3, 38) merge cu genealogia pînă la cel dintîi om biblic, pînă la Adam. În cărțile biblice Adam devine simbolul unității neamului omenesc. În Noul Testament se vorbește de noul Adam,

(Continuare în pag. 4)

Pagini nescrise din istoria poporului nostru

Martirii din Căcucel

Lung și greu a fost drumul străbătut de strămoși, grea ne-a fost crucea și plin paharul pe care înaintașii l-au golit pînă la fund. Multe din pătimirile, din luptele lor pentru a-și afirma dreptul la viață omenească, la libertate și dreptate sînt scrise în cronică și în alte cărți, dar cele mai multe n-au apucat să mai fie scrise, ci pe unele le-a înghițit pămîntul, urmînd ca de acum încolo să fie scoase la lumină, iar altele s-au transmis prin viu grai, din generație în generație, așa cum s-au transmis doinele și baladele noastre.

De multe ori vrăjmașul, în furia lui, a distrus sate, n-a rămas piatră pe piatră. Înaintașii noștri însă mușcau pămîntul cu dinții de durere și au învins.

Așa-mi spunea Ion Boțog din satul Mura, un om cu părul alb și spatele gîrbovite de cei 87 de ani, a căror povară îi sbîrcea pielea pe oase.

Cică cu mulți ani în urmă, pe cînd toate satele dintre Reghin și Tîrgu-Mureș aparțineau de moșia grofului die Gornești, oamenii erau robi pe glia lor, nu aveau nici un drept, numai să muncească, dar masa lor să nu cunoască pîinea, nici copiii dreptul la învățătură.

Într-una din zile veni un zvon ca dus de vînt, ce străbătu satele ca un fulger pînă la cele mai îndepărtate case pierdute sub cetina brazilor. Oamenii începură să-și ascuță coasele și să-și bată sapele; se pregăteau vremuri grele, se plămădea furtuna cea mare. Cică în părțile Abrudului, pe Crișuri, la Turda, Cluj și pe Tîrnave satele s-au ridicat.

Unul Horea din Albac a fost proclamat de împăratul din Beci regele țării Ardealului și tot împăratul i-a spus să ridice satele, să ardă castelele, pe grofi să-i alunge din țară și să facă egalitate între toate neamurile pămîntului.

Popa Ionuț de loc din satul Căcucel a umblat cu vestea din sat în sat pe toate văile munților Gurghiuului și pe valea Ierii și Petrilăcii și le-a vorbit la oameni despre vestea cea mare.

— Fraților s-a terminat cu iobăgia, luați în mîini furci și coase, copii, bătrîni și tineri, și cînd venit va fi ceasul cînd se vor aprinde focurile pe dealuri și clopotele bisericilor vor începe să sune toți să năvălim pe castelul din Gornești, să nu mai rămînă din el piatră pe piatră, să ștergem de pe pămînt nedreptatea și jugul negrei iobăgiri.

Într-o seară focurile s-au aprins, clopotele au sunat, buciumele au început să vestească începutul sfîrșitului unei lumi ce avea ca temelie temnițele și ocele de sare.

Au plecat și oamenii de la noi din sat, au plecat și din satele vecine, au atacat castelul grofului Teleki, care, apucat de friguri, și-a dat sfîrșitul înainte de a pune răsculații mîna pe el.

Unul dintre feciorii grofului, reușind să fugă la Tîrgu-Mureș, s-a-ntors cu armată. Lupta a fost grea, fiecare palmă de pămînt, fiecare bulgăr de țărîna au fost înmuiate în sînge. Răsculații au început să se retragă pe valea Ierii înspre munți, urmăriți de armată. Răsculații s-au oprit în satul Căcucel, sat așezat într-o groapă împrejmuțită de păduri de stejari, să-și panseze răniții și să-și îngroape morții.

Popa Ionuț a pus străji împrejurimii. Apoi s-a săpat o groapă în cimitir unde cei căzuți au fost așezați unul lîngă altul.

Nimeni nu plîngea, nici chiar femeile. Prohodul a fost un adevărat jurămînt făcut de oameni acolo în fața gropii deschise pentru a zdrobi nedreptatea, pentru a lupta pînă la ultima suflare ca și națiunea română să aibă drepturi egale cu toate națiunile pămîntului.

Clopotele din turn au început de odată să sune într-o dungă, focurile se aprinseră pe dealurile din jurul satului. Nu peste multe clipe obuzele au început să scurme pămîntul, iar răsculații nu s-au mai putut organiza. În momentul cînd trupele grofului au intrat în sat, lupta s-a încins piept la piept... n-a mai rămas piatră pe piatră, nici pumn de țărîna neînmuiat în sînge. Singur doar turnul bisericii cu unul dintre străjerii răsculaților spînzurat de soldați de-o grindă afumată domina înălțimile bîcsite de fum.

La bătrîni li s-au scos ochii cu fierul înroșit în foc, femeile gravide au fost spintecate cu baioneta, scoțindu-li-se pruncii prin burtă, o adevărată „Sodomă a iadului“.

Popa Ionuț a fost prins și dus în temnița castelului din Gornești. Peste cîteva zile au fost adunați toți iobagii de pe moșie. A fost adus

Popa Ionuț în fața mulțimii. S-a citit sentința: „Condamnare la moarte prin dezbinare.“ După pronunțarea sentinței, tobele au început să bată, doi călăi au prins pe Popa Ionuț, l-au răstignit jos pe pămînt, mîinile i le-au legat de doi țaruși de lemn cu frînghii, iar picioarele de doi armăsari scoși din grajdurile castelului. Armăsarii au început să fie loviți cu bicele călăilor, unul a fugit într-o parte, altul a fugit în alta. Deodată s-a auzit o pocnitură, așa cum ai rupe o cracă mare dintr-un copac, apoi trupul condamnatului s-a despicat în două, svîrcolindu-se prin țărîna tîrît de cai.

A doua zi trupul neînsuflețit a fost atîrnat la poarta castelului din Gornești, apoi a fost coborît și de acolo și dat ca hrană la cîinii grofului.

Feciorul grofului nu s-a mulțumit cu atît. A doua zi a așezat din nou tunurile în jurul co-

munei, a dat ordin și s-a tras, distrugînd ultima vietate, ultimul zid. A adus 84 de pluguri, a înhamat la ele 168 de iobagi din satele moșiei, arînd astfel vatra satului. Doar clopotele, care au fost dăruite satului de „Episcopul Sava“, au fost aruncate de oameni într-o fîntînă. Și azi există fîntîna.

Bătrînul a tăcut, l-am privit lung și am zis mai mult pentru mine: „Apa trece pietrele rămîn.“

M-am dus cu tetea Ion Boțog să-mi arate vatra satului Căcucel, care nu-i departe de Mura, la 2 km, într-o depresiune pe ale cărei dealuri stejarii bătrîni stau liniștiți, aplecîndu-și crengile în boarea amurgului, întărînd parcă cele spuse de octogenarul ce mergea alături de mine. Mi-a arătat fîntîna unde mîlul și apa înnegrită ascund acum după 190 de ani clopotul care a dat semnalul răscoalei lui Horea în părțile mureșene. Bătrînul a luat un băț, a răscolit țărîna, iar în urma bățului au ieșit bucăți de cărămidă. M-a privit lung, apoi a zis: Aici a fost cîndva vatra satului. M-am descoperit cîteva momente, am aplecat capul pentru martirii de la Căcucel.

D. Boieru-Hodăceanu

Informații ecumeniste

● Între 24—28 ianuarie 1974 a avut loc la București, la Mănăstirea Antim, reuniunea Comisiei pregătitoare pentru cea de a VII-a Adunare generală a Conferinței Bisericilor Europene, care se va ține la Engelberg în Austria între 16—23 septembrie a. c.

La lucrări, desfășurate sub președinția prof. Dr. Gyula Nagy din Ungaria, au luat parte pat. dr. G. G. Williams, secretar general al Conferinței Bisericilor Europene și alți 30 delegați din 19 țări europene. Din partea Bisericii Ortodoxe Române, au luat parte, la deschidere: Î. P. S. Mitropolit Justin al Moldovei și Sucevei, membru al Preziidiului și P. S. Episcop Dr. Antonie Ploieșteanul, Vicar patriarhal, membru al Comitetului Consultativ și al Comitetului de finanțe al C.E.B. Ca reprezentant în Comisia pregătitoare a fost P. C. conf. Dr. Ștefan Alexe, iar ca observatori: P. C. prof. onorar Dr. Ioan Coman și P. C. lector Dr. Gabriel Popescu de la Institutul Teologic din București.

Reuniunea de la București a definitivat textul documentului de bază pentru Adunarea Nyborg VII cu cele două teme: Unitatea în Hristos și Pace în lume.

Oaspeții au fost primiți în audiență de Prea Fericitul Părinte Patriarh Justinian, au vizitat instituțiile centrale ale Bisericii Ortodoxe Române, Institutul Teologic din București, mănăstiri și biserici, luînd contact direct cu viața clerului și credincioșilor Bisericii noastre.

● Între 19 ianuarie și 1 februarie 1974 a avut loc la Universitatea din Heidelberg (R. F. Germania) cel de al doilea seminar teologic sud-est-european cu tema: Revelația mijlocită, la care au participat 60 profesori, cercetători și studenți teologi din toate țările din sud-estul Europei. România a fost reprezentată de o delegație ecumenistă din care au făcut parte: P. C. prof. onorar Nicolae Balcă, care a vorbit despre tradiția ca mijlocitoare a Revelației; P. C. conf. Dumitru Popescu, prorectorul Institutului Teologic din București, care a ținut la Universitatea din Heidelberg un referat despre raportul dintre Revelație și filozofie în perspectiva ortodoxă; P. C. conf. Dr. Ioan Bria — reprezentantul Bisericii Ortodoxe Române la Geneva — care a făcut o prezentare a istoriei teologiei ortodoxe române; P. C. lector Ioan Ică de la Institutul Teologic din Sibiu, care a vorbit despre contactele și convorbirile ortodoxe-protestante din ultima vreme pe plan mondial și îndeosebi cele din România; dl. prof. Dr. Ludwig Binder, de la Institutul Teologic Protestant Unic, ramura Sibiu, care a vorbit despre istoria și viața Bisericii evanghelice C. A. din România, P. C. consilier Vasile Ștefan, superiorul capelei ortodoxe române din Baden-Baden (R. F. Germania) și doctoranzii români care-și continuă studiile în R. F. Germania, pr. as. Dan Miron (Hamburg), V. Mehedintu (Heidelberg) și asistent S. Șebu (München).

● Între 20—24 februarie 1974, P. C. conf. Dr. Ștefan Alexe a luat parte, ca reprezentant al Bisericii Ortodoxe Române, la reuniunea Comitetului de program pentru pregătirea Adunării generale Nyborg VII a Conferinței Bisericilor Europene din septembrie 1974.

● Între 17—21 ianuarie a. c. a avut loc la Budapesta, la invitația Consiliului ecumenic al

Bisericilor din Ungaria, lucrările Comisiei internaționale ale Conferinței pentru Pace. Biserica Ortodoxă Română a fost reprezentată de P. C. pr. Ilie Georgescu, consilier patriarhal la Serviciul de relații externe al Patriarhiei Ortodoxe Române, membru al acestei Comisii.

● P. C. prof. Dr. Alexandru Ciurea, superiorul parohiei ortodoxe române din Stockholm-Suedia, a fost numit adjunct în Comisia pentru problemele străinilor din Consiliul Ecumenic al Bisericilor din Suedia și, succesiv, a luat parte la conferința anuală a respectivei comisii.

● Între 20—26 februarie 1974, o delegație a Episcopiei Ortodoxe-Catolice a Franței a făcut o vizită în România. Delegația era condusă de P. S. Episcop Germain de Saint Denis, conducătorul acestei episcopii aflată sub jurisdicția canonică a Bisericii Ortodoxe Române, P. C. pr. Michel-Filippe Laroche, de la Serviciul de relații externe al acestei Episcopii și Dr. Emmanuel Ponsoye, președintele laic al Asociației culturale a Episcopiei Ortodoxe-Catolice a Franței. Scopul vizitei delegației franceze a fost acela de a participa la sărbătorirea a 73 ani ai Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian la 22 februarie 1974.

Oaspeții francezi au avut o audiență specială la P. F. Sa, la care au asistat P. S. Episcop Dr. Antonie Ploieșteanul, Vicarul patriarhal, și P. S. Roman Ialomiteanul, Episcop-vicar al Sfintei Arhiepiscopii a Bucureștilor. După ce joi, 21 februarie a. c., au vizitat Mănăstirea Sernica, împreună cu P. S. Episcop-vicar Roman, sîmbătă, 23 februarie a. c., însoțiți de P. C. consilier Ilie Georgescu și de dl. Cezar Vasiliu, ca interpret de l. franceză, de la Serviciul de relații externe al Patriarhiei Ortodoxe Române, au vizitat instituțiile centrale ale Patriarhiei, Seminarul și Institutul Teologic din București, unde au avut discuții cu membrii corpului didactic. Duminică, 24 februarie a. c., cei doi clerici francezi au slujit la biserica Sf. Elefterie din capitală cu preoții ortodocși români.

● După o comunicare făcută la al VII-lea colocviu de pastorală din Berlin-Est (4—8 III. 1974), de asistentul Jan Anchimiuk de la Facultatea de teologie ortodoxă din Varșovia, Biserica Ortodoxă Poloneză este alcătuită din 500.000 credincioși conduși de un Mitropolit Î. P. S. Vasile și patru episcopi. Există 300 biserici și capele, 218 preoți, două mănăstiri, una de maici, alta de călugări, 1 seminar cu 88 elevi și 10 profesori, o Academie teologică cu 23 studenți și 9 profesori, două publicații religioase, două școli de pictură. În cult se folosește slava veche, dar se depun eforturi pentru introducerea limbii polone.

● Începînd din primăvara anului 1974, Biserica Ortodoxă Română va fi reprezentată în Comisia ortodoxă pentru dialogul cu vechii-catolici de P. C. prof. Dr. Isidor Todoran, rectorul Institutului Teologic din Sibiu, și P. C. conf. Dr. Ștefan Alexe, de la Institutul Teologic din București.

● Între 4—8 martie 1974 a avut loc în Berlinul democrat cel de al VII-lea Colocviu de Pastorală pentru teologia și istoria Bisericii Ortodoxe, organizat de Federația Bisericilor Evanghelice din R. D. Germană, dedicat spiritualității Ortodoxiei.

(Continuare în pag. 4)

Personalități vechi testamentare...

(Urmare din pag. 2)

Hristos. Astfel fiecare om are cu primul Adam relații de origine iar cu al doilea Adam relații de credință, un raport cu Adam cel trupesc și un altul cu Adam cel duhovnicesc. Tipologia Adam-Hristos o rezumă cuprinzător Sf. Apostol Pavel, în Epistola către Corinteni (I Cor. 15, 21): „Precum printr-un om (prin Adam) a venit moartea, tot printr-un om (prin Hristos) a venit învierea morților.“

Bazându-se pe convingerea că prăbușirea lui Adam a avut un efect universal, Sfântul Ap. Pavel afirmă, în mai multe locuri, că și mîntuirea prin Hristos are același efect (Rom. 5, 12). În Noul Adam se întilnește desăvîrșirea omenească în gradul cel mai înalt, iar Sfântul Pavel (Evrei 2, 6—8) o aplică la Hristos.

O figură simpatică a Vechiului Testament este evlaviosul Avel. Acesta avea un fond sufletesc curat, cu o concepție sănătoasă despre lume și viață, unul care dacă nu a fost sfînt, totuși a știut să săvîrșească fapte în care totul să fie curat ca apa la izvor. Era blajin și iubitor de pace. Despre Avel, Noul Testament vorbește sobru. Mîntuitorul îl numără între „drepti“ (Matei 23, 35), al cărui sînge vărsat va fi pedepsit, după principiul recompensării (Luca 11, 51). Scria Sfîntul Pavel că „prin credință Avel a adus lui Dumnezeu o bună jertfă, pentru care a luat mărturie că e drept și prin credință grăiește și azi, deși a murit“ (Evrei 11, 4 ; 12, 24).

O personalitate care aduce un element nou în relațiile dintre cele două Testamente este patriarhul biblic Avraam. El a fost de la început, așa cum îl consideră Noul Testament, un om care a bătătorit „căile Domnului“. Prin viața sa Avraam deschide un nou drum omenirii credincioase, prin jertfa lui Isaac, urcă cel mai de sus fuste pe scara pasiunii sale morale, căci ispitirea sa formează cea mai înaltă etapă a religiozității sale. Mare a rămas Avraam și prin acele simțăminte curate pe care le-a aplicat în viața sa de fiecare zi și în relația cu oamenii. Din înțelegerea pe care Avraam o avea cu ei se vede că patriarhul era stăpînit de un cuget nou, necunoscut pînă atunci. Confrunte-se cazul descris de Gen. 13, 8—9 și se va vedea cît de mult Avraam era un om al păcii în lumea vrajbei. Se bănuia de pe atunci încă locul pe care avea să-l ocupe Avraam în scrierile Noului Testament. Să se consulte Matei 1, 1; Marcu 12, 26; Luca 1, 73; Ioan 8, 33; Fapte 3, 25; Romani 4, 1; Galateni 3, 6 și se va vedea că în baza unui determinism voit de legile eterne a împlinit o misiune, care numai lui i-a fost încredințată.

Un personaj biblic interesant este Melhisedec. Vechiul Testament îl numește preot. Aceasta nu înseamnă că era preot instituit printr-un act solemn și oficial, ci în sensul că era pătruns de ațita credință și fapte bune încît era oarecum un adevărat preot. Sfîntul Pavel face un paralelism între Melhisedec și Hristos (Evrei 5, 6; Evrei 5, 10; Evrei 6, 20; Evrei 7, 1; 7, 10; 7, 11; 7, 15; 7, 17).

Un om reprezentativ al epocii vechi și cu mult răsunit în Noul Testament este Moise. Om de stat, patriot, istoric, poet și profet, legiuitor, luptător pentru pace și dreptate și ce n-a fost Moise în epoca sa? Dar omul despre care este vorba s-a înscris în istorie printr-un fel de renaștere pentru antichitatea aceea cu multe slăbiciuni. El își prelungește existența și în Noul Testament, prin opera sa, în centrul căreia se așază Decalogul. Prin această lege Moise pune spre rezolvare probleme de bază. Dă o directivă nouă muncii, introduce o morală superioară în relația dintre membri familiei, ia o altă atitudine față de viață și deprinde pe oameni cu ideea că numai unindu-se în cele bune pot dezarma pe dușmanii progresului și pot deschide o nouă epocă în istorie.

În ce măsură revendică Noul Testament această personalitate biblică o arată Sfîntul Evanghelist Luca, care ne-a păstrat în această legătură de idei o mărturie scumpă. Sînt cuvintele Mîntuitorului: „Am venit în lume pentru ca să se îplinească ce s-a scris despre mine în Legea lui Moise“ (Luca 24, 44).

O importanță de seamă în istoria spirituală o are David, acest sol de vești bune, care nu cunoștea pe nimeni mai mare decît pe Dumnezeu. El a transmis știrea că se apropie timpul pentru făurirea împărăției păcii, împărăție așteptată din moși strămoși. Sfîntul Evanghelist Luca confirmă această clară vedere înainte. De numele lui David e legată Psaltirea, carte care a devenit o părticică din sufletul creștinilor. Psaltirea pe care creștinii au universalizat-o conține valori care, cu tot omenescul din ea, rămîne unică.

Evanghelistul Matei îl numește pe Hristos fiul lui David (1, 1), care va întemeia împărăția păcii, cea a lui David (Marcu 11, 10; Faptele Ap. 13, 34; Apoc. 5, 5; Apoc. 22, 16).

O personalitate care a întruchipat atîtea calități e Solomon. El a fost înfiat de mulți și a fost prilej de apoteozare în Etiopia, Egipt, Arabia. Popularitatea lui a pătruns și în folclorul românesc, în termenii: Solomonar, a solomoni. El a devenit popular prin înțelepciunea sa și prin acel monument de literatură biblică care poate fi intitulat trilogia lui Solomon: Cîntarea Cîntărilor, Proverbele și Eclesiastul. El a avut un rol și în evoluția ideii de mîntuire prin Hristos. Noul Testament făgăduința lui Solomon, din III Regi 9, 5, o leagă în așa fel de evenimentul descris de Sf. Evanghelist Luca (1, 42—43) încît se vede clar că Solomon anticipase împărăția care nu se poate mîrgini politicește. În Noul Testament Solomon

e citat la Matei 1, 6—7; Matei 6, 29; Matei 12, 42; Luca 11, 31; Luca 12, 77; Ioan 10, 23; F. Ap. 3, 11; F. Ap. 5, 12; F. Ap. 7, 47.

O figură alegorică este cea a Sfîntului proroc Ilie. În Noul Testament, Sfîntul apare alături de Moise, la Schimbarea la Față a Domnului (Matei 17, 3). Evangheliștii îl numesc profet (Matei 11, 14).

El va fi înaintemergătorul la judecata din urmă (Matei 11, 7—14; Matei 17, 1—13; Marcu 9, 2—13).

De altcum Sfîntul Ilie este des pomenit în Noul Testament: Matei 27, 49; Marcu 6, 15; Marcu 8, 28; Marcu 9, 4; Marcu 15, 35; Luca 1, 17; 4, 25; 9, 8; 19, 30; Ioan 1, 21; Rom. 11, 2; Iacob 5, 17.

O comuniune stabilește Noul Testament cu Noe (Matei 24, 34; Luca 3, 36; Evr. 11, 7; I Petru 3, 20; II Petru 2, 5), Iona (Matei 12, 39; Luca 11, 29), Iov, Enoh, Iosif, Zabaria, Ieremia, Lot ș. a.

Iată cîteva exemple din care rezultă că între cele două Testamente există o legătură de formă și de conținut.

Prof. Nicolae Neaga

O carte folositoare

Cartea care l-a consacrat pe scriitorul francez Chateaubriand a fost „Geniul Creștinismului“. Din această operă, tradusă în multe limbi ale lumii, a fost extrasă o carte care s-a publicat separat purtînd denumirea Atala (Colecția Clasicii Literaturii Universale, Editura Univers, București, 1973, 182 p.).

Această mișcătoare carte te poartă pe vechile Indii, ai cărei eroi erau puternic frămîntați de ideile creștine. Aici vom găsi o tînără cu numele Atala, fiica unui european și a unei indiene, care trăia în credința creștină. Deși înconjurată și confruntată de o lume idolatră, Atala nu numai că nu-și părăsește credința, ci necontenit stăruie să trăiască după legile ei.

Puternic impresionată de faptul că conducerea tribului hotărăște arderea unui tînăr indian care a fost prins trecînd prin apropierea tribului, noaptea pe furiș îl eliberează din primejdia morții, dispărînd cu el în imensele păduri. Păgînul Sactas, cum se numea tînărul, necontenit o numește „mîntuitoarea“, „salvatoarea“ sa. Frămîntată de faptul ce l-a săvîrșit și de drumul epuizant, expuși fiind primejdiei animalelor sălbatice, Atala găsește suficiente resurse morale pentru a supraviețui disperării, pe care le extrage din candela credinței.

Rătăcind prin pădurea ce părea fără de sfîrșit, în întunericul unei nopți aud lătratul unui cîine și sunetul prelung al unui clopot. Era semnul unor urme omenești. În cele din urmă dau de un pustnic retras în rugăciune și meditație de treizeci de ani.

Acesta le oferă tot ce are la îndemîină spre a-i mîngîia și încuraja în suferința lor, în așa fel încît tînărul păgîn mărturisește: „Atîta milostenie mi se pare mai presus de puterile omului, încît credeam că visez“ (p. 69).

Pustnicul s-a dedicat aici rugăciunii, dar și păstoririi și îndrumării în cele dumnezeiești a indienilor din acele locuri. Și aceasta o făcea în așa fel încît Sactas observă: „Îndată ce indienii își zăriră în vale păstorul, lăsară lucrul și alergară în calea lui. Unii îi sărutau sutana, alții îi sprijineau pașii, mamele își ridicau în brațe pruncii ca să vadă și ei pe slujitorul lui Hristos, care avea ochii în lacrimi. Mergînd, se interesa de viața oamenilor, pe unul îl povățuia, pe altul îl certa cu blîndețe; le vorbea de strînsul recoltei, de învățătura copiilor, de alinarea durerilor și neîncetat amintea despre Dumnezeu“ (p. 75).

Față de ambianța de rugăciune Sactas are următoarele cuvinte: „O, măreție a slujbei creștine! Preotul era un bătrîn sihastru, altarul o stîncă, biserica o pustietate, credincioșii niște sălbatici neștiutori!“ (p. 76). Toată activitatea și întreg tactul pastoral pustnicul și l-a adaptat condițiilor specifice locului încît spune: „Nu le-am dat nici o lege, în schimb i-am deprins să se iubească, să se roage și să nădăjduiască o viață mai bună“ (p. 77).

În acest timp, tînăra Atala, frămîntată de gîndul că jurămîntul ce i l-a făcut mama ei de a trăi slujind în feciorie îi este călcat prin puternica simțire ce o avea față de blajinul Sactas, într-un moment de ispită rea se otrăvește. Aflînd vestea, tînărul păgîn se prăbușește în revoltă, iar bătrînul sihastru le zice „să ținem piept asalturilor năpastesi; cu funia de grumaz, cu cenușa pe cap, să ne aruncăm la picioarele Atotputernicului ca să-i ce-

rem îndurare sau ca să ne supunem poruncilor lui. Poate că nu-i prea tîrziu“ (p. 84). În continuare spune Atalei: „Copila mea... toată nenorocirea ta vine din neștiință; din pricină că ai crescut printre sălbatici și n-ai avut parte de învățătură, te-ai pierdut; nu ai știut că o creștină nu poate fi stăpînă pe viața ei... Mama ta și nesocotitul misionar care o păstora sînt mai vinovați decît tine; au abuzat de puterea lor și ți-au smuls un jurămînt nepotrivit; dar pacea Domnului fie cu ei! Dați tustrei cumplita pildă a reilor entuziasmului și a neștiinței într-ale religiei. Vino-ți în fire, copila mea: acela ce pătrunde în inimile noastre te va judeca după gîndul tău, care a fost curat, și nu după fapta cea vrednică de osîndă“ (p. 85).

Înainte de moartea Atalei, Sactas promite că se va încreștina și apoi mărturisește: „Cîtă alinare poți afla în aceste vorbe ale unui creștin împăcat, n-aș fi crezut niciodată dacă însumi n-aș fi simțit-o“ (p. 91).

Atala a fost înmormîntată creștinește întru nădejdea învierii.

Pe lîngă însușirile ei literare deosebite, „Atala“ este o carte care ne întărește în îndatoririle noastre creștinești, de a ține piept ispitelor negative pe care viața ni le ridică în cale, precum și în strădaniile de a fi cît mai buni, mai drepti, mai cinstiți.

Pr. Vasile Petrica

Informații ecumeniste

(Urmare din pag. 3)

Biserica Ortodoxă Română a fost reprezentată de P. C. pr. prof. onorar Dr. Ioan Coman, care a ținut prelegerea intitulată: „Sensul și lucrarea ecumenică a Sf. Duh la Sfinții Părinți.“

● Între 25—29 martie a. c. a avut loc la Academia Ortodoxă din Conia, Creta, sesiunea Prezidiului Conferinței Bisericilor Europene.

Biserica Ortodoxă Română a fost reprezentată de P. S. Episcop Dr. Antonie Ploieșteanul, Vicar patriarhal, Șeful Serviciului de Relații externe Bisericești, membru permanent al Comitetului consultativ și al comitetului financiar al Conferinței Bisericilor Europene.

— Cu prilejul „Bairamului“, care în anul 1973 a coincis cu 50 de ani de la instaurarea Republicii Turcia, patriarhul ecumenic, Prea Fericitul Dimitrie, a adresat un calduros mesaj către musulmanii din Turcia și din alte țări. Între altele a spus: „Felicit cu toată căldura inimii mele pe frații noștri musulmani din prilejul Bairamului. Coincidența Bairamului cu împlinirea întocmai a 50 de ani de cînd marele Ataturc și-a manifestat o atitudine atît de binevoitoare nu numai față de musulmani ci și față de creștinii din Republica turcă, mă îndeamnă să particip la bucuria musulmană și la cea a Republicii care garantează tuturor cetățenilor libertatea de credință și egalitatea tuturor cetățenilor în fața legilor statului.“

